

MODUŁ 11

MAGNETYZM, INDUKCJA ELEKTROMAGNETYCZNA

→ FIZYKA – ZAKRES ROZSZERZONY

**OPRACOWANE W RAMACH PROJEKTU:
WIRTUALNE LABORATORIA FIZYCZNE NOWOCZESNĄ METODĄ NAUCZANIA.
PROGRAM NAUCZANIA FIZYKI
Z ELEMENTAMI TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH**

Streszczenie

W module omówimy najpierw podstawowe własności pola magnetycznego. Wyjaśnimy zachowanie naładowanych cząstek oraz przewodnika z prądem w polu magnetycznym. Omówimy fizyczne podstawy działania silników elektrycznych, czyli urządzeń, które wykorzystują działanie pola magnetycznego na przewodnik w którym płynie prąd elektryczny.

Następnie wyjaśnimy mechanizm powstawania prądów indukcyjnych, nauczymy się wyznaczać kierunki przepływu tych prądów. Omówimy fizyczne podstawy działania prądnicy prądu przemiennego oraz transformatora.

Czas realizacji

14 lekcji po 45 minut

plus zajęcia niezbędne do powtórzenia i ćwiczenia materiału oraz przeprowadzenie sprawdzenia wiadomości i umiejętności

Tematy lekcji:

1. Źródła pola magnetycznego.
2. Pole magnetyczne wokół przewodnika z prądem.
3. Materiały magnetyczne.
4. Siła Lorentza.
5. Działanie pola magnetycznego na przewodnik z prądem.
6. Badanie siły elektrodynamicznej – doświadczenie uczniowskie.
7. Silniki elektryczne.
8. Zjawisko indukcji elektromagnetycznej.
9. Kierunek przepływu prądu indukcyjnego.
10. Prądnica prądu przemiennego.
11. Prąd przemienny.
12. Transformator.
13. Badanie przekładni transformatora – doświadczenie uczniowskie.
14. Dioda jako prostownik.

LEKCJA NR 4**TEMAT: Siła Lorentza****Streszczenie**

Siła Lorentza to siła, z jaką pole magnetyczne działa na naładowaną cząstkę. Będziemy w tym temacie zajmować się własnościami siły Lorentza. Omówimy też zastosowanie praktyczne tego zjawiska.

Podstawa programowa**Cele kształcenia – wymagania ogólne:**

- I. Znajomość i umiejętność wykorzystania pojęć i praw fizyki do wyjaśniania procesów i zjawisk w przyrodzie.
- IV. Budowa prostych modeli fizycznych i matematycznych do opisu zjawisk.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Uczeń:

- 9.3) analizuje ruch cząstki naładowanej w stałym jednorodnym polu magnetycznym.

Cel

Po lekcji uczniowie:

- charakteryzują siłę Lorentza,
- zaznaczają na schematycznym rysunku wektory prędkości oraz siły działającej na cząstkę naładowaną w polu magnetycznym,
- omawiają praktyczne zastosowania siły Lorentza

Słowa kluczowe

naładowana cząstka, pole magnetyczne, siła Lorentza, akcelerator cząstek

Co przygotować?

- notatki własne uczniów,
- zestaw doświadczalny do ilustracji siły Lorentza,
- zestaw multimedialny,

Przebieg zajęć

Lp.	Tematyka	Czas realizacji
1.	Wstęp, przypomnienie wiadomości o polu magnetycznym	5 min.
2.	Doświadczenie ilustrujące działanie pola magnetycznego na naładowaną cząstkę (lub animacja z pliku modul_11_animacja_2_ruch_czastki_w_polu_magnetycznym)	15 min.
3.	Formalny opis siły Lorentza	10 min.
4.	Zastosowanie praktyczne siły Lorentza	10 min.
5.	Podsumowanie zajęć	5 min.

Sprawdzenie wiedzy

- ▣ Zadania testowe z pliku „modul_11_magnetyzm_indukcja_elektromagnetyczna_test”
- ▣ Zadania otwarte z pliku „modul_11_magnetyzm_indukcja_elektromagnetyczna_zadania”

Ocenianie

Doświadczenie

- ▣ wnioski z doświadczenia

Praca na lekcji

- ▣ aktywność
- ▣ wnioski i propozycje rozwiązań problemów

Dostępne pliki

- ▣ modul_11_magnetyzm_indukcja_elektromagnetyczna_test
- ▣ modul_11_magnetyzm_indukcja_elektromagnetyczna_zadania
- ▣ modul_11_animacja_2_ruch_czastki_w_polu_magnetycznym